

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **M. F.**, zastúpeného JUDr. I.H., advokátom v K., proti žalovanej **J. P.P.**, zastúpenej JUDr. I.Š., advokátom vo SS., **o zaplatenie 16 178,39 € s príslušenstvom, o návrhu na vydanie predbežného opatrenia**, vedenej na Okresnom súde P. pod sp.zn. 29 C 174/2011, o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v P. z 29. septembra 2011, sp.zn. 1 Co 100/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalovanej **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd P. uznesením z 1. augusta 2011, č.k. 29 C 174/2011-47 zamietol návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým sa žalobca domáhal uloženia povinnosti žalovanej zdržať sa predaja alebo ďalšieho nakladania s nehnuteľnosťami zapísanými na LV č. X. kat. úz. P.. Svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ustanovenia § 76 ods. 1 a § 102 ods. 1 O.s.p. tým, že žalobca nepreukázal naliehavosť potreby dočasnej úpravy vzájomných vzťahov účastníkov konania neosvedčením ohrozenia práva alebo výkonu rozhodnutia, keď nepreukázal, že žalovaná vykonáva akékoľvek faktické alebo právne kroky pri nakladaní so svojim majetkom, ktoré môžu vyvolať dôvodnú obavu ohrozenia budúceho výkonu rozhodnutia vo vzťahu uplatneného nároku u žalobcu a zároveň koná toho času neehospodárne pri nakladaní so svojim majetkom a to čerpaním finančných prostriedkov z nebankových subjektov.

Krajský súd v P. na odvolanie žalobcu uznesením z 29. septembra 2011, sp.zn. 1 Co 100/2011 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalovanej uložil povinnosť zdržať sa predaja, darovania a zámeny, prenájmu, vloženia nehnuteľnosti ako majetku do obchodnej spoločnosti, vypožičania, zriadenia vecného bremena, zriadenia záložného práva alebo zabezpečovacieho prevodu práva k nehnuteľnostiam a to k parcele č. X.ostatné

plochy o výmere 99 m², parcele č. X. zastavané plochy a nádvoría o výmere 372 m², parcele č. X. záhrady o výmere 727 m² a k rodinnému domu súp. č. X. postavenému na parcele č. X., zapísaným na LV č. X. kat. úz. P.. Zároveň vyslovil, že toto predbežné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania vo veci 29 C 174/2011 Okresného súdu P.. Mal za to, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav, najmä pokiaľ ide o predmet tohto konania, okolnosť, že žalobca ako veriteľ uplatňuje svoje práva na základe neplatnosti zmluvy o pôžičke, ktorou požičal žalovanej sumu 39 832,70 €, pričom neplatnosť tejto zmluvy vrátane zabezpečenia pohľadávky bola určená rozsudkom Okresného súdu P. z 21. apríla 2010 sp.zn. 11 C 218/2009 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v P. z 26. mája 2011 sp.zn. 8 Co 97/2010. Nesúhlasil však s argumentáciou prvostupňového súdu spočívajúcou v tom, že žalobca pred poskytnutím vysokej finančnej sumy nedostatočne skúmal schopnosti a možnosti poskytnuté finančné prostriedky splácať na strane žalovanej. Táto argumentácia nie je právne významná a nemôže obstať ako odôvodnenie zamietnutia návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Konštatoval, že je potrebné súhlasiť so všetkou argumentáciou uvedenou v odvolaní žalobcu, ktorá spočíva v tom, že súdne konanie v občianskoprávných veciach trvá spravidla dlhší čas, pričom inštitút predbežného opatrenia slúži práve na zabezpečenie toho, aby v prípade, že nedôjde k dobrovoľnému plneniu povinnosti vyplývajúcej zo súdneho rozhodnutia, bol výkon tohto súdneho rozhodnutia zabezpečený inými prostriedkami vrátane núteného výkonu, t.j. exekúcie. Ak sa však má uspokojiť finančná pohľadávka, musí existovať majetok na strane dlžníka, z ktorého je možné sa uspokojiť. Preto je podľa názoru odvolacieho súdu požiadavka žalobcu v predmetnej veci, spočívajúca v nariadení predbežného opatrenia, ktorým by sa zakázalo žalovanej disponovať jej majetkom, tento majetok scudzit' alebo akýmkoľvek spôsobom ho zaťažiť, plne dôvodná. Len zabezpečenie tohto majetku môže dať predpoklad návratnosti pohľadávky, ktorá je predmetom súdneho konania žalobcu v budúcnosti.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná, ktorý navrhla uznesenie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnila ustanovením § 237 písm. f/ O.s.p., tvrdiac, že postupom odvolacieho súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom a odklonom od judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, bez vyrovnania sa so základnými otázkami bolo porušené jej právo na súdnu ochranu. V dovolaní poukazovala na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. septembra 1994, sp.zn. 6 Obo 270/1994, podľa ktorého predbežné opatrenie, ktorým sa zakazuje nakladať s majetkom alebo s jeho časťou, môže súd nariadiť len v takom rozsahu,

aby to s prihliadnutím na podnikateľskú činnosť žalovaného bolo primerané právu, ktorého budúci súdny výkon je ohrozený. Namietala, že odvolací súd odklon od predmetného judikátu neodôvodnil, čím došlo k porušeniu princípu právnej istoty vyplývajúcej z konštantnej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. V dôvodoch dovolania rozoberala skutkový a právny stav veci.

Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu žalovanej mal za to, že neexistuje dôvod na podanie dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. a dovolanie je preto potrebné odmietnuť z dôvodu jeho neprípustnosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Pokiaľ dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, je tento opravný prostriedok prípustný, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Podľa doslovného znenia § 239 ods. 3 O.s.p. však ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, znalečnom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa

práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

Nakoľko je v prejednávanej veci dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu o predbežnom opatrení, ktoré vykazuje znaky jedného z tých rozhodnutí, ktoré sú taxatívne vymenované v ustanovení § 239 ods. 3 O.s.p. ako rozhodnutia, kde dovolanie nie je prípustné, je nepochybné, že prípustnosť dovolania žalovanej z ustanovenia § 239 O.s.p. nemožno vyvodit'.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1, veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Existencia niektorej z vyššie uvedených väd však dovolacím súdom nebola v konaní zistená.

So zreteľom na žalovanou tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci jej súdom bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky : 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O taký prípad v prejednávanej veci nejde z dôvodu, že odvolací súd pri prejednávaní a rozhodovaní veci postupoval v súlade s právnymi predpismi a žalovanej neznemožnil uplatniť procesné práva priznané jej právnym poriadkom na zabezpečenie jej práv a oprávnených záujmov.

Dovolateľka v súvislosti s tvrdením procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. namietala porušenie jej práva na súdnu ochranu.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len ústavy), každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len ústavný súd), ak súd koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods. 1 ústavy inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu ochranu (I. ÚS 4/94).

Citovaný čl. 46 ods. 1 ústavy (podobne aj čl. 6 ods. 1 dohovoru) je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu, zakotvených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50 ústavy) normujúcich rámec, v ktorom je možné domáhať sa jeho rešpektovania (m. m. I. ÚS 22/03).

Obsah práva na súdnu ochranu v čl. 46 ods. 1 ústavy nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov. Každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu (I. ÚS 26/94). K odňatiu práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy preto dochádza aj vtedy, ak sa niekto („každý“) domáha svojho práva na súde, ale súdna ochrana tomuto právu nie je priznaná, alebo nemôže byť priznaná v dôsledku konania súdu, ktoré je v rozpore so zákonom (porovnaj III. ÚS 7/08).

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že tak základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia (napr. II. ÚS 383/06).

Dovolateľka v dovolaní namieta, že k odňatiu možnosti konať pred súdom a k porušeniu práva na súdnu ochranu došlo tým, že odvolací súd sa pri svojom rozhodnutí odchýlil od judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, pričom konkrétne poukazovala na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. septembra 1994, sp.zn. 6 Obo 270/1994. Dovolací súd má za to, že táto námietka nie je dôvodná, nakoľko uvedené rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je založené na inom skutkovom základe, a preto ho nemožno aplikovať na prejednávajúcu vec.

Dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že nie je dôvodná ani námietka dovolateľky týkajúca sa nedostatočnej odôvodnenosti písomného vyhotovenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 167 ods. 2 O.s.p. ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESLP. Judikatúra tohto súdu teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k záveru, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré uznesenie súdu prvého stupňa zmenil. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania žalovanej nemožno vyvodit' ani z ustanovenia § 239 O.s.p. a ani z ustanovenia § 237 O.s.p.

Keďže v danom prípade dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je podľa § 239 O.s.p. prípustné a vady uvedené v § 237 O.s.p. neboli zistené, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovanej ako neprípustné podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol. S poukazom na právnu úpravu dovolacieho konania nezaoberal sa napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V konečnom rozhodnutí o veci rozhodne súd prvého stupňa aj o trovách dovolacieho konania (§ 243d ods. 5, § 145 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 19. júna 2012

JUDr. Vladimír Magura, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová